

PRACOVNÍ PRÁVO

ČASOPIS PRO VÝKLAD PRACOVNÍCH A SOCIÁLNĚ
POJIŠŤOVACÍCH ZÁKONŮ.

Dr. FRANTIŠEK HORÁČEK:

Výklad některých ustanovení zákona o pracovních soudech 19368

Zákon o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, č. 151 Sb. z. a n., vstupuje letošním rokem již ve třetí rok účinnosti. Během těchto dvou let prošel již obtížemi začátků praxe a výklad mnohých ustanovení se již ustálil za vydatné pomoci judikatury nejvyššího soudu. Praktické zkušenosti vedly k jubilejním přehledům v roce 1935 (Dr. J. Pužman: »Ein Jahr Arbeitsgerichte«, »Richter-Zeitung« č. 5—7/XV., Dr. Dittrich: »Ein Jahr Arbeitsgerichte« č. 5/XV.). Naproti tomu dosavadní literární práce zhodnoceny nebyly. Jest však toho tím více třeba, čím menší je počet otázek, jež byly dosud judikaturou jednoznačně řešeny, a větší těch, které dosud takto řešeny nebyly, nebo ani řešeny býti nemohou. Dosud nelze ani říci, že by se nová instituce vžila tak, že by bylo možno spokojiti se i výsledky praxe, jako na druhé straně nelze vždy říci, že by praxe našla správnou cestu. Také cesta k dosavadním výsledkům byla značně obtížná. Přes to, že zákon o pracovních soudech navazuje na živnostenské soudy a přes to, že svojí skladbou, logickou souvislostí i neobyčejnou legislativní technikou vyniká nad průměr naší zákonodárné práce, nebylo stranám vždy snadným přivésti praxi ke správnému řešení. Praxe upozornila také na některé kontroversy. Vodítkem zčásti byla odborná literatura.

Časopisecká literatura věnovala se až dosud kromě informačních statí některým speciálním otázkám. Komentáře podaly výklad s větší či menší úplností; důležitými jsou i komentáře větších souborů, které vykládají zákon o pracovních soudech příležitostně. Systematická jest práce Štajgrova.

Jest proto účelným srovnati výklad jed-

notlivých ustanovení zákona č. 51/1931 Sb. z. a n., tak jak jej podává literatura i praxe a kriticky jej zhodnotiti.

Z komentářů jsou to:

Dr. V. Arje: Zákon o pracovních soudech, 1932.

Dr. G. Goldmann: Zákon o soudnictví ve sporoch z poměru pracovního, služobného a učebného, 1932.

Antonín Hartmann: Předpisy o soudech, jejich organizaci a soudnictví, 1935.

Jaromír Hlaváček: Pracovní soudy, 1931

Dr. Václav Hora: Civilní řád soudní, III. vydání, 1934.

Dr. Rudolf Horner: Die tschechoslowakische Gesetzgebung über die Arbeitsgerichte, 1932.

Dr. Josef Kotek: Příručka pracovního práva, 1932.

Dr. Frant. Polák: Pracovní soudnictví, 1935.

Edmund Prochaska: Die Entscheidung der Streite aus dem Arbeits-, Dienst- und Lehrverhältnisse, 1932.

Dr. Jar. Říha: Pracovní soudy, 1932.

Dr. B. Sottner: Zákon o soudnictví ve sporoch z poměru pracovního, služobného a učebného, 1932.

František Štajgr: Organizace a příslušnost pracovních soudů, 1935.

Z časopis. literatury přichází v úvahu:

Dr. Egon Schwelb: Redakční chyba v zákoně o pracovních soudech. (Pracovní právo, str. 86 n./X.)

Dr. Jaroslav Voska: Řízení před pracovními soudy. (Pracovní právo str. 105/X.)

Dr. Josef Budník: Úmluva o vyloučení příslušnosti pracovních soudů. (Pracovní právo, str. 108/X.)

Dr. J. Mayer, Zastoupení před pracovními soudy. (Pracovní právo, str. 110n./IX.)

Dr. Josef Lukáš: Pracovní soudy. Právník č. XV., roč. 70.)

Dr. Walter Lustig: Zum Gesetz über die Arbeitsgerichte. (Prager juristische Zeitschrift č. 17/XI.)

Dr. Jos. Budník: Hromadné spory. (Pracovní právo, str. 122/X.)

Dr. Jaroslav Voska: Zákon o pracovních soudech. (Sociální revue č. 10/XII.)

Dr. Karel Koukal: Zastoupení stran v pracovním řízení. (Prac. právo, str. 137/X.)

Dr. Jar. Říha: Pracovní soudy. (Soudcovské listy č. 11, 12/XIV.)

Dr. Florián Drápal: Arbeitsgerichte. (Juristenzeitung č. 23/XII.)

Dr. Eugen Wagner: Pracovné súdnictvo na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi. (Pracovní právo, str. 1n/XI.)

Dr. Karel Koukal: Advokát zástupcem chudých v pracovním řízení. (Pracovní právo, str. 23/XI.)

Dr. O. Eisenstein: Pracovní soudy. (Zemědělský přehled č. 2/VII.)

Dr. Stransky: Einige Bemerkungen zum Arbeitsgerichtsgesetz. (Prager Archiv č. 3/1932.)

Dr. Hans Roppert: Ist das Berufungsverfahren in Streitigkeiten mit einem Streitwert bis 300 Kč durch das Gesetz über die Arbeitsgerichte richtig geregelt? (Richterzeitung č. 3/XIV.)

Dr. Jaroslav Voska: Organizace pracovních soudů. (Pracovní právo č. 37/XI.)

***: Řízení sporu pracovním soudem. (Pracovní právo, str. 46/XI.)

Dr. Josef Kotek: Ve kterých případech jsou pracovní soudy příslušné pro spory vzniklé z pracovního poměru horníků. (Pracovní právo, str. 67n/XI.)

Dr. Hans Roppert: Nepřípustnost revise proti rozsudkům pracovních soudů ve sporech s hodnotou předmětu do 300 Kč. (Juristen-Zeitung č. 14/XIII.)

Dr. Viktor Haas: O služebním poměru a o příslušnosti pracovního soudu. (Pracovní právo, str. 113n/XI.)

Dr. Frant. Horáček: Počátky pracovních soudů. (Pracovní právo, str. 118n./XI.)

Dr. Frant. Horáček: Jsou pracovní soudy příslušné k rozhodování o žalobách podle § 105 ú. l.? (Pracovní právo, str. 13n./XII.)

Dr. Miroslav Houska: Opravné prostředky v pracovním soudnictví. (Pracovní právo, str. 45n./XII.)

O. H.: Zákon o pracovních soudech v praxi. (Soudcovské listy č. 4/XIII.)

Dr. Emil Daninger: Sind Berufungsmittelungen im Verfahren vor Arbeitsgerichten unzulässig? (Juristen-Ztg. č. 6—8/XIV.)

Dr. Julius Stark: Zum Verfahren vor den arbeitsrechtlichen Berufungssenaten bei Berufungen gegen Versäumnisurteile. (Richterzeitung č. 4/XV.)

I. Organizace pracovních soudů.

1. Zřizování pracovních soudů.
Soudnictví ve sporech pracovních uvedených v § 1 zák. č. 131/31 vykonávají v první stolici pracovní soudy nebo oddělení okresních soudů pro spory pracovní.

Pracovní soud zřídí vláda podle § 4 nařízením v místech, kde toho vyžadují hospodářské a sociální poměry. Nejsou-li podmínky pro zřízení samostatného pracovního soudu, zřídí vláda nařízením u jednotlivých soudů, u nichž jsou pro to dány hospodářské i sociální podmínky, zvláštní oddělení pro spory přikázané jinak soudům pracovním (oddělení pro spory pracovní). O takovémto zvláštním oddělení platí ustanovení daná pro samostatné prac. soudy.

Štajgr má zato, že vláda je povinna zřídit pracovní soudy (arg. »zřídí vláda«), jakož i oddělení pro spory pracovní, kdežto volnému uvážení vlády je ponecháno jen rozhodnutí o tom, zda v místech, kde má sídlo několik okresních soudů, má neb nemá být zřízen jediný pracovní soud pro obvod všech těchto okresních soudů nebo některý z nich. S tím dlužno souhlasiti. Praktický výsledek tohoto názoru může se ovšem lišiti a také se liší od tohoto názoru. Dosud alespoň nelze říci, že by vláda povinnost, zákonem č. 131/1931 jí uloženou, splnila.

Podmínkou zřízení pracovního soudu (oddělení okresního soudu pro spory pracovní) jest, že toho »vyžadují hospodářské a sociální poměry« (»jsou pro to dány hospodářské i sociální podmínky«). Štajgr (str. 61) hospodářskými a sociálními poměry (podmínkami) rozumí všechny ty okolnosti, které mohou mít trvalý vliv na vzestup počtu sporů, které podle § 1 a 2 patří do oboru působnosti pracovních soudů. Podle něho přichází v úvahu hlavně počet a velikost průmyslových závodů, velkoobchodů a statků, které soustřeďují trvale velký počet zaměstnanců. Tam, kde tyto okolnosti odůvodňují očekávání, že budou alespoň dva soudcové z povolání plně zaměstnání pouze agendou pracovního soudnictví, spory z pracovního atd. poměru (§ 1), jest zřídit pracovní soud. Kde nelze počítati ani s tímto minimem počtu takových sporů, kde však přes to je možné očekávati v poměru k ostatní civilně procesní agendě větší jejich množství, třeba zřídit oddělení pro pracovní spory. (Pokračování.)